

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ**

**МИНИСТЕРСТВО
ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН**

010000, Нұр-Сұлтан қаласы, «Министрліктер Үйі»
министерств»
тел.: (7172) 74-24-28, факс: (7172) 74-24-16

010000, город Нур-Султан, «Дом
тел.: (7172) 74-24-28, факс: (7172) 74-24-16

№ _____

**Қазақстан Республикасы
Парламентінің Мәжілісі**

*2021 жылғы 12 наурыздағы
№ ДЗ-106 хатқа*

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
«ауылдық квота» бойынша жоғары оқу орындарын аяқтаған жастарды
жұмысқа орналастыруға қатысты сауалға ақпарат жолдайды.

Қосымша: 6 парақта.

Министр

А. Аймағамбетов

Д. Мухатаева
☎ 74-23-52

Мақсатты дайындық кезінде бос жұмыс орындарының болмауы мәселесін анықтау.

Білікті кадрларға қажеттілікті болжауды есептеу өңірлердің және тұтастай республиканың әлеуметтік-экономикалық дамуын, салалар бөлінісінде, оның ішінде өңірлер және даярлау бағыттары бойынша еңбек ресурстарына сұраныстың жай-күйін бағалауды ескере отырып жүргізіледі.

Статистикалық деректерді Қазақстан Республикасының Стратегиялық жоспарлау және реформалар жөніндегі агенттігінің Ұлттық статистика бюросы қалыптастырады.

Орта мерзімді кезеңге арналған Еңбек ресурстарын болжамдаудың ұлттық жүйесінің нәтижелері техникалық және кәсіптік, сондай-ақ жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар мамандарды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысын қалыптастыру кезінде пайдаланылады. 2018 жылдан бастап жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысы 3 жылға бекітілді (2018 жылы – 65349 грант, 2019 жылы – 62914 грант, 2020 жылы – 63591 грант).

Республиканың кез келген ауылдық өңірінде мамандығы бойынша тіркелу орны мен оқу орнын есепке алмай жұмыс істеуге рұқсат бере отырып, егер жұмысқа орналасу кезінде олар бойынша бос орындар болмаса, түлектердің еңбек ұтқырлығы қамтамасыз етілсін.

2012 жылдан бастап квота шегінде педагогикалық, медициналық және ветеринарлық мамандықтар бойынша оқуға түскен түлектер үшін ауылдық жерлерде үш жылдық жұмыспен өтеуге қатысты норма қолданылады.

Ауылдық квота шегінде мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша оқуды аяқтаған жас мамандарды жұмысқа орналастыру орны (өңірі) бойынша шектеулер жоқ. Жас мамандар тіркелген/нақты тұратын жеріне және оқыған жеріне қарамастан, елдің кез келген ауылдық жерінде жұмыспен өтеуді жүзеге асыруға құқылы.

Сондай-ақ, ауылдық жерлерде бос жұмыс орындарының болуы/болмауы туралы электрондық еңбек биржасының (enbek.kz) деректері бойынша ауылдық жерлерде медицина, педагогика және ветеринария мамандықтары бойынша 1907 бос жұмыс орны бар.

3. Ауылдық жерлердегі жеке меншік ұйымдарда мамандығы бойынша жұмыс істеу мүмкіндігін көздей отырып, маманды жұмысқа жіберу ережесін қолданыстағы заңнамаға сәйкес келтіру. Бұл ретте мемлекеттік мекемелерге бөлу кезінде басымдықты бекітудің нақты тәртібін айқындау қажет.

Қазақстан Республикасы 2021 жылғы 8 қаңтардағы № 410-VI ҚРЗ Заңымен «Білім туралы» Заңға (бұдан әрі – Заң) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында (бұдан әрі - ЖЖОКБҰ) білім алған адамдар жұмыс істемеген жағдайда, жұмыспен өтеу не бюджет қаражаты

шығыстарын өтеу қағидаларына қатысты өзгерістер мен толықтырулар енгізілді мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде.

Жаңа түзетулерге сәйкес түлектерге мемлекеттік ұйымдарда ғана емес, меншік нысанына қарамастан кез келген мекемелерде де жұмысты өтеуге мүмкіндік беріледі.

Бұдан басқа, оқыту кезеңіне мөлшерлес пысықтауға қатысты өзгерістер енгізілді.

Қазіргі уақытта Заңның көрсетілген ережелерін іске асыру және орындау үшін Маманды жұмысқа жіберу, өз бетінше жұмысқа орналасу құқығын беру, мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде білім алған азаматтардың жұмысын өтеу жөніндегі міндетінен босату немесе міндетін тоқтату қағидаларына (*Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 30 наурыздағы № 390 қаулысы*) (бұдан әрі – Қағидалар) тиісті өзгерістер енгізілді.

Сондай-ақ, Қағидаларда жас мамандарды бекіту мен жұмысқа жіберудің нақты тәртібі анықталған.

Жұмысты өтеуге және оқу шығындарын өтеуге қатысты заң нормаларын жеңілдету алдағы уақытта жас мамандарға жұмысқа орналасу мәселелерін шешуге мүмкіндік береді.

1. Определить, почему при целевой подготовке мы имеем дело с отсутствием вакансий.

Расчеты прогнозирования потребности в квалифицированных кадрах производятся с учетом социально-экономического развития регионов и в целом республики, оценки состояния спроса на трудовые ресурсы в разрезе отраслей, в том числе по регионам и направлениям подготовки.

Статистические данные формируются Бюро национальной статистики Агентства по стратегическому планированию и реформам Республики Казахстан.

Результаты национальной системы прогнозирования трудовых ресурсов на среднесрочный период используются при формировании государственного образовательного заказа на подготовку специалистов с техническим и профессиональным, а также с высшим и послевузовским образованием. С 2018 года Государственный образовательный заказ на подготовку кадров с высшим и послевузовским образованием утвержден на 3 года (2018 год – 65349 грантов, 2019 год – 62914 грантов, 2020 год – 63591 грант).

2. Обеспечить трудовую мобильность выпускников, разрешив отработку по специальности в любом сельском регионе республики без учета места прописки и обучения, если вакансий по ним на момент трудоустройства не имеется.

С 2012 года для выпускников, поступивших в пределах квоты, на обучение по педагогическим, медицинским и ветеринарным специальностям действует норма относительно трехлетней отработки в сельской местности.

Ограничений по месту (региону) трудоустройства молодых специалистов, завершивших обучение по государственному образовательному заказу в пределах сельской квоты нет. Молодые специалисты вправе осуществлять отработку в любой сельской местности страны вне зависимости от места регистрации/фактического проживания и обучения.

Также сообщаем, что по данным электронной биржи труда (enbek.kz) в сельской местности по специальностям медицины, педагогики и ветеринарии имеется 1907 вакансий.

3. Привести в соответствие с действующим законодательством Правила направления специалиста на работу, предусмотрев возможность работать по специальности в частных организациях сельской местности. При этом определить четкий порядок закрепления приоритета при распределении за государственными учреждениями.

Законом РК от 8 января 2021 года № 410-VI ЗРК в Закон «Об образовании» (далее – Закон) внесены изменения и дополнения, касающиеся правил отработки либо возмещения расходов бюджетных средств в случае неотработки лицами, обучавшимися в организациях высшего и

послевузовского образования (далее – ОВПО) на основе государственного образовательного заказа.

Согласно новым поправкам выпускникам предоставляется возможность осуществлять отработку не только в государственных организациях, но и в любых учреждениях независимо от формы собственности.

Кроме того, внесены изменения относительно соразмерной отработки периоду обучения.

В настоящее время для реализации Закона внесены соответствующие изменения в Правила направления специалиста на работу, предоставления права самостоятельного трудоустройства, освобождения от обязанности или прекращения обязанности по отработке гражданами, обучавшимися на основе государственного образовательного заказа (*постановление Правительства РК от 30 марта 2012 года № 390*) (далее – Правила).

Также в Правилах определен четкий порядок закрепления и направления на работу молодых специалистов.

Смягчение норм Закона, касающихся отработки и возмещения расходов за обучение в дальнейшем даст возможность молодым специалистам разрешить вопросы трудоустройства.